

PLASDRAS BOTERDIEP MAGNEET VOOR VOGELS (2010/2011)

Inleiding

Eind 2009 is direct ten zuiden van het buurtschap Willemsstreek/Ellehuizen een plasdras-perceel voor weidevogels ingericht. Ten oosten van het perceel bevindt zich een fietspad van Zuidwolde naar Bedum, ten westen het Boterdiep, ten noorden een boerderij aan de Ellehuizen en ten zuiden de Eemshavenweg (zie figuur 1 voor situering plasdras-perceel). Het plasdras-perceel en de graspercelen direct ten noorden en direct ten zuiden daarvan werden in het recente verleden en ook nu nog gebruikt voor paardenbeweiding dan wel maaien na 15 juni. Direct ten oosten van het fietspad bevinden zich akkerpercelen (wintergraan) en nog verder oostelijk graslandpercelen, die thans vooral met schapen beweid worden.

De plasdras is tot stand gekomen door met een hydraulische graafmachine de bovengrond van het perceel af te schrapen en vervolgens deze grond langs de randen van het perceel aan te brengen. Uiteindelijk was er op het langgerekte perceel met een oppervlakte van 1,57 hectare sprake van een ovale “ijsbaan” d.w.z. er was een ovale vorm uitgegraven, waarbij het middenstuk de oorspronkelijke hoogte heeft gehouden (zie figuur 2). In het geval van plasdras Boterdiep is gekozen voor beheerpakket A01.03.03 (Pakkettenstelsel Agrarisch Natuurbeheer), hetgeen betekent dat de plasdras in de periode van 15 februari tot 15 juni onder water dient te staan.

De schrijver van dit artikel was zeer nieuwsgierig naar de aantrekkingskracht van het plasdras-gebied op weidevogels en besloot in het voorjaar/zomer 2010 en 2011 bij te houden wat er op vogelgebied gebeurde.

Figuur 1. Situering plasdras-perceel (bron: google)

Wijze van telling

In de periode van begin maart tot eind juli 2010 en 2011 is het gebied veelal minimaal een keer per week per fiets bezocht. In het weekend gebeurde dat overdag en door de week 's avonds.

Vanaf het fietspad werd met een verrekijker het plasdras-perceel en de directe omgeving daarvan gescand op de aanwezigheid van vogels. Onderscheid is gemaakt tussen doortrekkende steltlopers en in het gebied verblijvende weidevogels.

Figuur 2. Foto plasdras Boterdiep (foto: Rob Lindeboom)

Resultaten

In tabel 1 staat voor 2010 het aantal weidevogels met en zonder jongen bij de plasdras en in tabel 2 staan deze resultaten voor 2011. Hieronder worden per soort kort de resultaten geschetst voor zowel 2010 als 2011.

Kievit

2010

Aanvankelijk werd het plasdras-gebied gebruikt door één of meerdere Kieviten om uit te rusten of te eten. Voor zover bekend is niet ter plaatse van het plasdras-perceel of de graslandpercelen direct ten noorden of ten zuiden daarvan gebroed. Wel bevonden zich circa 10 broedende paartjes op het wintertarwe-perceel direct ten oosten van het fietspad. Uit de resultaten blijkt dat zich vanaf 8 mei circa 5 Kievitparen met minimaal 11 jongen bevinden ter plaatse van het plasdras-perceel. De paartjes zijn met hun jongen vanuit de wintertarwe, door de sloten en via het fietspad, naar de plasdras getrokken.

Vanaf 16 mei t/m 1 juni is nog sprake van 4 paartjes met minimaal 7 jongen. Uiteindelijk zijn deze 7 jongen vliegvlug geworden (zie foto 1). In de loop van juni en juli zijn nog enkele laatbroeders met jongen naar de plasdras getrokken. Op 23 juli bevond zich nog een Kievitpaar met 3 vliegvlugge jongen op het plasdras-perceel.

2011

Ook in 2011 is niet ter plaatse van het plasdras-perceel of de graslandpercelen direct ten noorden of ten zuiden daarvan gebroed. De minimaal 10 paartjes op de wintertarwe direct ten oosten van het fietspad hadden het dit jaar moeilijk door de droogte in het voorjaar.

Vermoedelijk zijn enkele paren niet tot broeden overgegaan of hebben het nest verloren.

Uiteindelijk zijn in eerste instantie twee Kievitparen met elk vermoedelijk één jong bij de plasdras terechtgekomen. Deze twee paren hebben elk het jong vliegvlug gekregen. In tweede instantie (17 juni) is een laat paar met 4 jongen naar de plasdras gegaan. Hiervan zijn minimaal 3 jongen vliegvlug geworden.

In 2010 zijn bij de plasdras twee keer zoveel jonge Kieviten vliegvlug (10) geworden als in

2011 (5).

Tabel 1. Aanwezigheid weidevogels 2010

datum	kievit	grutto	tureluur	scholekster	Kleine plevier	Nijlgans
14-3	1	3	-	-	-	2
19-3	1	18	1	1	-	-
4-4	-	9	4	4	-	-
5-4	5	10	3	4	-	-
17-4	3	12	6	4	1	1
8-5	5 à 6p. + j.	2	5	2	2 + balts	1p. + j.
9-5	5 à 6p. + j.	-	3	2	1	1p. + j.
14-5	4 à 5p. + j.	2	4 #	3	-	1p. + j.
16-5	4p. + j.	-	5 #	3	2	-
22-5	4p. + j.	-	3p. + j. #	4	-	1p. + j.
29-5	4p. + j.	-	4p. + j. #	3	1	1p. + j.
30-5	4p. + j.	1	4p. + j. #	4	1	1
1-6	4p. + 7 vvj.	3	4p. + j. #	3	-	1p. + j.
7-6	1p. + j.	-	4p. + j. #	5	-	1p. + j.
18-6	2p. + j.	5 juv.	10 vvj.	4	1	1p. + j.
21-6	2p. + j.	3	9 vvj.	4	1	1p. + j.
28-6	1p. + j.	1 p. + j.	10 vvj.	3	1	1
18-7	1p. + j.	-	-	1p. + 3j.	1p. + 2j.	1p. + j.
23-7	1p. + 3vvj.	-	-	-	1	-
27-7	1p. + 2vvj.	-	-	1p. + 3 vvj.	-	1p. + j.

- geen individuen waargenomen
# gekleuringde vogel aanwezig
p. = paar
j. = jongen
vvj. = vliegvlug jong

Foto 1. Bijna vliegvlug Kievitjong bij plasdras (foto: Fred van Maurik)

Grutto 2010

In het begin van het seizoen (vanaf half maart tot half april) werd de plasdras door de Grutto gebruikt als rust- en in mindere mate, als foerageerplaats. Er hebben geen Grutto's ter plaatse van de plasdras gebroed. Tussen de 5 en 10 paar hebben (vermoedelijk vanaf circa half april)

gebroed in de graspercelen ten oosten van de wintertarwepercelen. Tijdens het broedseizoen werd er een enkele keer gerust bij de plasdras. Aanvankelijk zijn er geen Grutto's met jongen naar de plasdras getrokken. Wel bevonden zich op 18 juni 5 vliegvlugge jonge Grutto's zonder oudervogels in het water van de plasdras. Op 28 juni werd toch nog een ouderpaar met (late) jongen vlak bij de plasdras aangetroffen.

2011

Ook in 2011 werd vanaf circa half maart tot half april de plasdras door de Grutto gebruikt als rustplaats en hebben geen Grutto's ter plaatse van de plasdras gebroed. Vanaf eind mei bevonden zich twee Gruttoparen met minimaal elk 1 jong in het hoge gras rondom het plasdras-perceel. Beide paren hebben in ieder geval 1 jong vliegvlug gekregen. Op 8 en 13 juli bevonden zich 4 vliegvlugge jonge Grutto's zonder oudervogels in het water van de plasdras.

Tabel 2. Aanwezigheid weidevogels 2011

datum	kievit	grutto	tureluur	scholekster	Kleine plevier	Nijlgans
6-3	-	-	-	3	-	-
9-3	1	6	3	2	-	-
12-3\$	2	10	2 #	4	-	1p. + 2j.
18-3	2	16	6	3	-	-
28-3	3	7	12	2	-	-
2-4	3	21	3	-	-	-
3-4*	1	4	4 #	3	1	-
9-4	2	12	10	4	-	-
19-4	3	17	13	2	-	1p.
23-4	2	2	6	2	-	-
30-4	3	1	4	-	2	-
3-5	1	1	2	-	-	-
11-5	2p. + 1j.	1	3	2	-	1p.
22-5	2p. + 1j.	1p. + j.	4p. + j. + 2p.	1	-	-
27-5	2p. + 1j.	2p. + j.	4p. + j. + 2p.	4	2	1
30-5	2p. + 1j.	2p. + j.	4p. + 9j. + 2p.	1p. + 1p. + 3j.	2	-
4-6	2p. + 1j.	2p. + j.	4p. + 9j. + 2p.	1	-	-
10-6	2p. + 1vvj.	2p. + 1vvj.	4p. + 9vvj. + 2p.	1p. + 1 + 1j.	1	1
13-6	2p. + 1vvj.	2p. + 1vvj.	4p. + 9vvj. + 3p.	-	1	-
17-6	1p. + 4j. + 1vvj.	1p. + 1vvj.	18 incl. 9 vvj.	3	1	1p.
23-6	1p. + 4j.	1p. + 1vvj.	20 incl. 9 vvj.	2	-	-
24-6	1p. + >1j.	1p. + 2 vvj.	10 incl. vvj.	1p. + 3vvj. + 1p.	1	-
1-7	1p. + 4j.	1 vvj.	10-15 incl. vvj.	1p. + 3vvj. + 1p.	2	-
8-7	1p. + 4j.	4 vvj.	4	2	1	-
13-7	1p. + 3vvj.	4 vvj.	1 manke	1p. + 3 vvj.	-	1p.
2-8	1	-	-	-	-	1p.

- geen individuen waargenomen

gekleurde vogel aanwezig

\$ eerste Witte kwikstaart waargenomen

* eerste Gele kwikstaart waargenomen

p. = paar

j. = jongen

vvj. = vliegvlug jong

Tureluur

2010

In het begin van het seizoen (vanaf half maart tot half april) werd de plasdras door de Tureluur, tot maximaal 6 stuks (17 april), gebruikt als rust- en foerageerplaats. Onduidelijk is of een aantal van deze vogels wel of niet bij de plasdras heeft gebroed. Vermoedelijk niet. Uiteindelijk (29 mei) liepen er 4 paar met jongen rond bij de plasdras. Deze 4 paar hebben 9 tot 10 jongen vliegvlug gekregen in het plasdras-gebied (21 en 28 juni). Op 28 juni waren de oudervogels allemaal verdwenen en liepen er alleen nog 10 vliegvlugge jongen in het gebied rond.

Op 14 mei viel op dat een gekleurringde Tureluur bij de plasdras rondliep (zie foto 2). Na melding bleek het om een vogel te gaan, die op 4 juli 2008 als 2-jarige geringd is aan de kust van Frankrijk (tussen Bretagne en Bordeaux bij Ile D'Oléron). Deze vogel (qua gedrag vermoedelijk een mannetje) is tussen 14 mei en 7 juni in het gebied waargenomen en vanaf 22 mei met jongen.

2011

In het begin van het seizoen (maart en april) werd de plasdras door de Tureluur, tot maximaal 13 stuks (19 april), gebruikt als rust- en foerageerplaats. Ook dit jaar hebben vermoedelijk geen Tureluurs vlak bij de plasdras gebroed, maar wel in de wintertarwe. Uiteindelijk (22 mei) liepen er 4 paar met jongen rond bij de plasdras, maar ook 2 paar zonder jongen. Deze 4 paar hebben 9 jongen vliegvlug gekregen in het plasdras-gebied (juni).

De in 2010 waargenomen gekleurringde Tureluur is in 2011 opnieuw waargenomen, maar slechts 2 keer (tot begin april). Daarna is de vogel niet meer gezien.

Wat betreft het aantal bij de plasdras vliegvlug geworden jonge Tureluurs komen 2010 en 2011 met elkaar overeen.

Foto 2. Gekleurringde Tureluur bij plasdras (foto: Fred van Maurik)

Scholekster

2010

Vanaf begin april bevonden zich 4 Scholeksters bij de plasdras. Het betrof 2 paartjes, die uiteindelijk ook beide ter plaatse van het perceel hebben gebroed, namelijk één langs de noordelijke rand van het perceel en één in het droge middengebied van de plasdras. Of beide nesten uitgekomen zijn en hoe het vervolgens met de jongen is gegaan, is onduidelijk gebleven. Scholeksters zijn vooral in de broed- en jongenperiode behoedzame vogels. Bovendien was in die periode de plasdras drooggevallen.

Op 18 juli bleek echter dat er in het gebied een Scholeksterpaar met 3 jongen liep. Op 27 juli bleek dat alle 3 jongen vliegvlug waren geworden. Drie vliegvlugge jongen voor een Scholeksterpaar (in het binnenland) komt zelden voor en is een geweldige prestatie.

2011

Vanaf begin maart bevonden zich 3 tot 4 Scholeksters bij de plasdras. Het betrof weer 2 paartjes, die uiteindelijk ook beide ter plaatse of vlak bij het perceel hebben gebroed.

Op 30 mei bleek dat in het perceel ten noorden van de plasdras een Scholeksterpaar met 3 jongen liep. Mogelijk het paar dat vorig jaar ook drie jongen vliegvlug heeft gekregen. Bij het op het eiland broedende paar kon ook dit jaar geen jongen vastgesteld worden.

Kleine plevier

2010

Vanaf 17 april t/m 23 juli zijn regelmatig 1 of 2 Kleine plevieren in het plasdras-gebied gezien (zie foto 3). Op 8 mei werd er een baltsend mannetje aangetroffen. Hoewel deze vogelsoort vrij onopvallend is, vooral tijdens de broed- en jongenperiode, lijkt het erop dat er een paartje gebroed heeft. Op 18 juli werd er namelijk een ouderpaar met twee vliegvlugge jongen waargenomen.

2011

Vanaf 3 april zijn regelmatig 1 of 2 Kleine plevieren in het plasdras-gebied gezien. Onduidelijk is of er ook gebroed is. Er zijn dit jaar geen jongen waargenomen.

Foto 3. Kleine plevier bij plasdras (foto: Fred van Maurik)

Nijlgans

2010

Tijdens het eerste bezoek op 14 maart is al een Nijlganzenpaartje waargenomen in het plasdras-gebied. Vanaf 8 mei tot de laatste waarnemingsdag op 27 juli was het paar met jongen bij de plasdras aanwezig.

2011

Op 12 maart is een Nijlganzenpaartje met 2 jongen waargenomen bij de plasdras. De jongen zijn waarschijnlijk al vroegtijdig verloren gegaan. Later werd sporadisch het paar nog waargenomen.

In tabel 3 staat het aantal doortrekkende steltlopers per waarneming voor 2010 vermeld en in tabel 4 voor 2011. Uit tabel 3 blijkt duidelijk dat in 2010 vooral in de periode begin tot half mei doortrek plaatsvindt en dan vooral van Kemphaan en Bosruiter. Deze, maar ook de andere waargenomen soorten als Groenpootruiter, Zwarte Ruiter en Oeverloper (foto 4), worden in die periode ook veelvuldig aangetroffen in het overstromde gebied van de voormalige Hunzeloop bij Noorderhogebrug (Koningslaagte). Verplaatsing van de daar tijdelijk voorkomende vogels naar plasdras-gebiedjes in de directe omgeving is zeer waarschijnlijk.

In 2011 ligt de piek van doortrek niet uitgesproken in mei. Ook zijn er in 2011 Witgatjes waargenomen en geen Bosruiters.

Tabel 3. Doortrekkende steltlopers 2010

datum	Kemphaan	Bosruiter	Groenpoot -ruiter	Zwarte Ruiter	Oever- loper	Kleine strandloper	Bonte strandloper
14-3	-	-	-	-	-	-	-
19-3	-	-	-	-	-	-	-
4-4	-	-	-	-	-	-	-
5-4	-	-	-	-	-	-	-
17-4	-	-	-	-	-	-	-
8-5	8	5	1	1	-	-	-
9-5	10	12	2	-	2	-	-
14-5	-	4	-	-	1	1	-
16-5	-	1	-	-	1	1	2
22-5	-	-	-	-	-	-	-
29-5	-	-	-	-	-	-	-
30-5	-	-	-	-	-	-	-
1-6	-	-	-	-	-	-	-
7-6	-	-	-	-	-	-	-
18-6	-	-	-	-	-	-	-
21-6	-	-	-	-	-	-	-
28-6	-	-	-	-	-	-	-
18-7	-	-	-	-	-	-	-
23-7	-	-	-	-	4	-	-
27-7	-	-	-	-	-	-	-

Overige waargenomen vogels

Bij het plasdras zijn tijdens de meeste waarnemingen in 2010 en 2011 ook 1 of 2 Witte kwikstaarten en 1 tot 3 Gele kwikstaarten foeragerend aangetroffen. Het Witte kwikstaartpaartje broedde waarschijnlijk bij een huis of boerderij in de directe omgeving, terwijl enkele paartjes Gele kwikstaarten broedden in de wintertarwe ten oosten van de plasdras. Eenmalig zijn in beide jaren bij de plasdras doortrekkende Graspiepers, drinkende Kneutjes en Waterhoentjes aangetroffen. In het vroege voorjaar werd de plasdras regelmatig door Kap- en Stormmeeuwen gebruikt als rust- en poetsplaats.

Tabel 4. Doortrekkende steltlopers 2011

datum	Kemphaan	Witgatje	Bonte strandloper	Groenpoot-ruiter	Kleine strandloper	Kluut
9-3	-	-	2	-	-	-
18-3	1	-	-	-	-	-
9-4	-	4	-	-	-	-
19-4	1	-	-	-	-	-
3-5	-	-	-	1	-	-
27-5	-	-	-	-	1	-
24-6	-	2	-	-	-	-
1-7	3	-	-	-	-	-
8-7	1	-	-	-	-	1
27-7	-	-	-	-	-	-

Conclusies

Het plasdras-gebied Boterdiep had in 2010 en 2011 een grote aantrekkingskracht op doortrekkende steltlopers en in de buurt broedende weidevogels.

Vooraf van begin tot half mei (2010) bevonden zich doortrekkende steltlopers bij de plasdras. Vanaf begin/half maart tot half/eind april bevonden zich weidevogels in het plasdras-gebied, die in de directe omgeving zouden gaan broeden. De plasdras werd in deze periode vooral gebruikt als rustplaats en in mindere mate als foerageerplek.

Op het plasdras-perceel hebben enkel twee paar Scholeksters gebroed. Broedende Kieviten, Grutto's en Tureluurs bevonden zich uitsluitend in het wintergraan en/of de weilanden ten oosten van de plasdras.

Of de plasdras ook als slaapplek 's nachts werd gebruikt, is niet onderzocht.

Opvallend is het aantal jonge weidevogels dat in 2010 en 2011 rondom de plasdras vliegvlug is geworden. Uiteindelijk zijn er 10 respectievelijk 5 jonge kieviten, 10 jonge Tureluurs (beide jaren), 3 jonge Scholeksters (beide jaren) en 2 jonge Kleine plevieren (2010) in het plasdras-gebied vliegvlug geworden. In 2011 zijn in het hoge gras rondom het plasdras-perceel 2 jonge Grutto's vliegvlug geworden.

De jonge Kieviten en Tureluurs, en in 2011 ook de jonge Grutto's, zijn met hun ouders vanuit het wintertarweperceel en/of de graslandpercelen ten oosten van de plasdras naar het plasdras-perceel getrokken. Hoewel de plasdras in eerste instantie niet interessant lijkt als foerageerplek voor volwassen vogels (maart/april wordt vooral gerust), blijkt de plasdras vanaf circa begin mei wel interessant als foerageerplek voor jonge vogels, bijbehorende volwassen vogels en doortrekkende steltlopers. De verklaring hiervoor is vermoedelijk dat zich in het ondiepe water volop muggenlarven ontwikkelen, die vervolgens als voedsel dienen voor vooral de jonge en oude Tureluurs en doortrekkende steltlopers. De (jonge) Kieviten foerageren niet zozeer in het ondiepe water maar meer langs de slikkige randen en vinden daar vermoedelijk een combinatie van slakjes, muggenlarven en volwassen muggen.

Voor het slagen van een plasdras als opgroeigebied voor jonge weidevogels dienen de hieronder genoemde drie factoren (de 3 v's) geoptimaliseerd te worden. Indien deze factoren optimaal zijn zal de plasdras ook geschikt zijn als rustplek voor volwassen weidevogels in het vroege voorjaar en als foerageerplek voor doortrekkende steltlopers.

1/ *veiligheid*: de plasdras dient zich te bevinden in een open gebied. De plasdras moet overzichtelijk zijn voor zowel oude als jonge vogels. De aanwezigheid van bomen of hoge

struiken in de directe nabijheid biedt uitkijkplaatsen voor vliegende predatoren en zal daarmee de plasdras niet (tot minder) geschikt maken. Ook sloten met overjarig riet in de directe nabijheid zullen het overzicht aanzienlijk verminderen en de kans dat grondpredatoren de plasdras ongezien kunnen bereiken vergroten. Tenslotte dienen tussen de nestplaatsen van de weidevogels en de plasdras (het opgroeigebied van de jongen) geen sloten met beschoeiingen dan wel een drukke (spoor)weg aanwezig te zijn.

2/ *voortplanting*: in de directe nabijheid van de plasdras dient zich een voortplantende populatie weidevogels te bevinden. Het beheer ter plekke moet dusdanig zijn dat de nesten ook de kans krijgen om uit te komen. De afstand tussen de nesten en de plasdras mag niet te groot zijn, omdat de oudervogels van Tureluur en Kievit hun pas uitgekomen jongen meteen naar de plasdras lokken. De kleine donsjongen zijn nog niet in staat om heelhuids grote afstanden af te leggen.

Foto 4. Oeverloper bij plasdras (foto: Fred van Maurik)

3/ *voedsel*: om het voedselaanbod in en rond de plasdras te optimaliseren dienen te voortplantingsmogelijkheden voor (dans)muggen in het ondiepe water geoptimaliseerd te worden. Uit mijn zichtwaarnemingen blijkt dat het voedselaanbod voor jonge en volwassen vogels in de plasdras Boterdiep vooral wordt bepaald door het aanbod aan muggenlarven en uitgekomen muggen en niet door het aanbod aan regenwormen (zie discussie hieronder). Ook zou de aanwezigheid van slakjes op de slijkkige randen wel eens belangrijk kunnen zijn voor vooral jonge Kieviten. Door ervoor te zorgen dat de plasdras niet te diep is en er een groot oppervlakte aan randen beschikbaar is, wordt de voedselaanwezigheid en –bereikbaarheid optimaal gemaakt. Een ondiepe “ijsbaan” heeft meer randenoppervlak dan een simpele “plas”. Het regelmatig in de periode van inundatie deels laten droogvallen van de plasdras kan wel eens zeer aantrekkelijk zijn voor wat betreft het voedselaanbod. Het mag echter nooit zo zijn dat gehele plasdras droogvalt (dat laat het beheerpakket binnen de inundatieperiode ook niet toe). Voor het groot worden van jonge weidevogels bij een plasdras zijn de pakketten met inundatieperiodes van 15 februari tot 15 april respectievelijk 15 mei niet geschikt. Hiervoor dient minimaal pakket A01.03.03 (15-2 t/m 15-6) en liever nog A01.03.04 (15-2 t/m 1-8) aangehouden te worden. Het voedselaanbod in en rond de plasdras zou mijn inziens nog verder geoptimaliseerd kunnen worden door betreffende perceel extensief te laten begrazen door paarden, runderen of schapen. Enerzijds doordat de uitwerpselen van deze beesten een aantrekkende werking hebben op vliegen, maden en wormen. Anderzijds doordat de vegetatie op en direct rondom de plasdras heterogener wordt hetgeen ook weer een aantrekkende werking heeft op allerlei voedselorganismen, maar ook de foerageer- en verstoppmogelijkheden voor jonge vogels vergroot. Door op één of enkele percelen rondom

het plasdras-perceel 15 juni beheer te voeren worden ook interessante opgroeimogelijkheden voor jonge Grutto's geschapen. Immers de vele insecten uit de plasdras zullen zich verspreiden in het aangrenzende hoge gras.

Discussie

In 2005/2006 is bij een aantal leden van de Agrarische Natuurvereniging Den Hâneker in de Alblasserwaard-Vijfheerenlanden (Zuid Holland) door o.a. het Centrum voor Landbouw en Milieu (CLM) een onderzoek gedaan naar het gebruik door weidevogels en voedselbeschikbaarheid ter plaatse van plasdras-percelen.

Uit dit onderzoek werd o.a. geconcludeerd:

- Plasdras wordt het meest vóór het broedseizoen gebruikt (maart-april). Tijdens het broedseizoen (half april-eind mei) wordt het plasdras het minst gebruikt. Na het broedseizoen (juni) is er weer een toename in het gebruik.
- Voor jonge weidevogels vervult plasdras geen of een geringe functie.
- Grutto's rusten en poetsen meer in plasdras dan Kievit, Tureluur en Scholekster (deze laatste foerageren meer).
- Foeragerende vogels foerageren meer in de drassige rand dan in het natte, centrale deel.
- Plasdras heeft een duidelijke invloed op regenwormen in de bodem. In natte delen zijn minder regenwormen aanwezig dan in de droge referentieplaatsen.

Gezien bovenstaande conclusies is het opmerkelijk dat in de plasdras Boterdiep zoveel jongen zijn groot gekomen. Echter in het onderzoek bij Den Hâneker is, voor zover ik kan overzien, alleen gekeken naar de beschikbaarheid van regenwormen en niet naar de beschikbaarheid van b.v. muggen, muggenlarven en slakken (voedsel van vooral (jonge) Kieviten en Tureluurs).

Kortom, het succes van de plasdras Boterdiep strookt niet helemaal met de resultaten en conclusies van het onderzoek bij Den Hâneker. Het zou goed zijn om eens onderzoek te doen naar het daadwerkelijke voedselaanbod in de vorm van slakken, wormen en insecten(larven) en hoe dit voedselaanbod nog verder geoptimaliseerd kan worden.

Dankwoord

Leo Stockmann van Landschapsbeheer Groningen dank ik voor het kritisch bekijken van dit artikel. Fred van Maurik dank ik voor het ter beschikking stellen van een aantal van zijn prachtige foto's van de vogels rondom de plasdras Boterdiep.

Literatuur

- Centrum voor Landbouw en Milieu,

Rob Lindeboom

rlin@home.nl